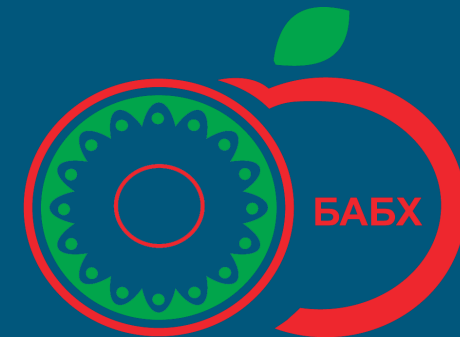

ИНВАЗИВНИТЕ ЧУЖДИ ВИДОВЕ – ЗАПЛАХА С МНОГО НЕИЗВЕСТНИ

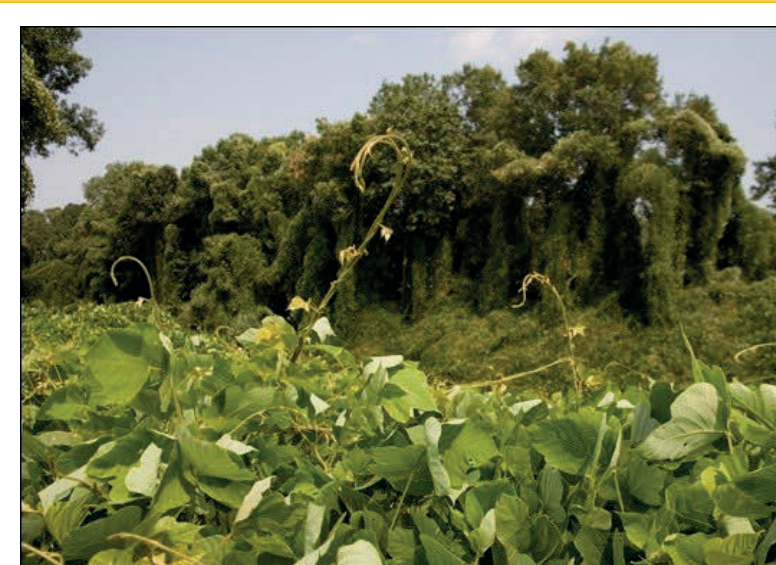
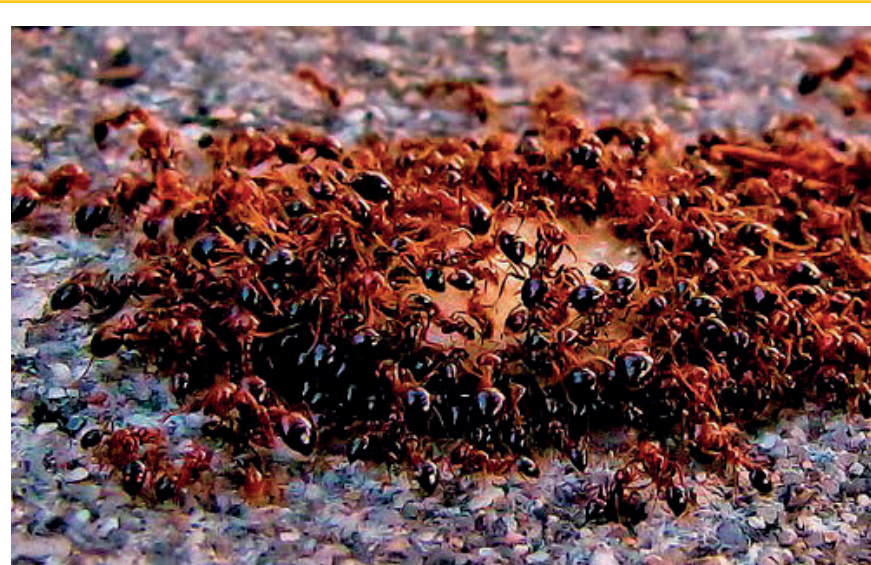
EFSA ФОКАЛЕН ЦЕНТЪР
БЪЛГАРИЯ

Сигурност всеки ден

ГЕОРГИ БАЛДЖИЕВ, ЕВГЕНИ МАКАВЕЕВ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА, БАБХ

Що е то инвазивен чужд вид?

Инвазивните чужди видове (ИЧВ) са растения, гъби и животни с немесен произход, които в резултат на човешката дейност са пренесени (преднамерено или не) в нови за тях райони, където могат да намерят подходящи условия за разпространение и развитие без да имат естествени врагове или конкуренти. В резултат на това те потискат и изместват местните видове, водейки до нарушаване на равновесието в екосистемите. ИЧВ представляват сериозна заплаха за биологичното разнообразие, но могат да имат и други непредвидени последици.

Колко са ИЧВ в Европа и колко ни струват?

В Европа са идентифицирани над 12 000 вида с немесен произход, от които 10—15 % вероятно ще окажат отрицателно икономическо или екологично влияние. Шетите, нанесени от ИЧВ в ЕС се оценяват на 12,5 милиарда годишно за последните 20 години. Нарастването на търговията, туризма и превоза на стоки през границите ускори разпространението на чуждите видове и така се създават предпоставки за множество инвазии.

Какви мерки предприема Европейската комисия?

Наскоро бе предложен проект за **регламент** относно превенцията и управлението на въвеждането и разпространението на инвазивни чужди видове на територията на Съюза от трети страни.

За решаването на проблема с ИЧВ е установено, че при прилагането на конкретни мерки е най-удачен следния тристепенен подход:

- Предотвратяване - това е най-евтиният и най-добър подход и означава по-строг контрол на границите и обмяна на информация на регионално, национално и международно ниво.
- След като инвазивните видове се установят, най-ефективната мярка е ликвидирането. Тази мярка се нуждае от централизирано координиране и финансиране, за да обхване широки области.
- Ако ликвидирането е невъзможно, необходими са ограничаване и дългосрочен контрол за спиране на по-нататъшното разпространение на инвазивните видове.

ДРУГИ НЕГАТИВНИ ПОСЛЕДИЦИ ОТ ИНВАЗИИТЕ НА ЧУЖДИ ВИДОВЕ ОСВЕН ЗАГУБАТА НА БИОРАЗНООБРАЗИЕ*:

*Въпреки че изброените по-долу негативни ефекти са пряко следствие от настъпването и инвазията на чужди видове, то самата загуба на биоразнообразие може да предизвика каскадни изменения в екосистемите, които впоследствие да доведат косвено до едно или повече от изброените по-долу негативни последици.

НАМАЛЯВАНЕ НА ДОБИВИТЕ ОТ СЕЛСКОТО И ГОРСКОТО СТОПАНСТВО И ОТ РИБАРСТВОТО;

НЕПОСРЕДСТВЕНА ТОКСИЧНОСТ;

ПРИЧИНЯВАНЕ НА ЗДРАВНИ ПРОБЛЕМИ ПРИ ХОРАТА – НАПРИМЕР АЛЕРГИИ И КОЖНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ;

ОБРАЗУВАНЕ НА РЕЗЕРВОАР ЗА ПАРАЗИТИ ИЛИ ПРЕНАСЯНЕ НА ПАТОГЕНИ;

СМУЩАВАНЕ НА ПРОЦЕСА НА ОПРАШВАНЕ ПОРАДИ КОНКУРЕНЦИЯ С МЕСТНИ ПЧЕЛНИ ВИДОВЕ.

КЪДЕ СМЕ НИЕ?

У нас до момента са установени **736** вида висши растения, **337** вида безгръбначни животни, **15** вида гръбначни животни и **14** вида гъбни организми, чужди за българската флора, фауна и микота.

Ailanthus altissima (Mill.) Swingle, Айлант. Произход—Китай.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ НА ЕВРОПА

До 2020 г., ИЧВ и техните пътища да се установят и подредят приоритетно, видовете с приоритет да се контролират или унищожават, а пътищата да се управляват с цел да се предотврати въвеждането и установяването на нови инвазивни чужди видове.

DAISIE

Съставяне на описи на инвазивните чужди видове за Европа (Delivering Alien Invasive Species Inventories for Europe - DAISIE) е проект, подкрепян от фондовете на ЕС за научни изследвания, който събира данни за биологичните инвазии в цяла Европа.
<http://www.europe-alien.org/>

Информационни системи за ранно предупреждение

ALARM

Оценяване на големи рискове за биоразнообразието с изпитани методи (Assessing Large-scale Risks for Biodiversity with tested Methods - ALARM) направи проучване как местообитанията отговарят пред инвазията, като помогна да се предвиди кои области биха могли да бъдат застрашени в бъдеще.
<http://www.alarmproject.net>

Aedes albopictus (Skuse, 1894), Азиатски тигров комар. Произход— Югоизточна Азия.

Dreissena polymorpha (Pallas, 1771), Млада зebra. Произход—Русия.

Ondatra zibethicus (Linnaeus, 1766), Ондатра. Произход - Северна Америка

Ambrosia artemisiifolia L., Амброзия. Произход-Северна Америка